

II. SZAKMAI NEMZETI FÓRUM

a magyar földgáz-felhasználási piac minden szereplőjének

2015. május 6.

A II. Szakmai Nemzeti Fórum egységes gázszakmai ajánlása

2015. május 6-án megtartott II. Szakmai Nemzeti Fórum összefoglalása és az egységes szakmai állásfoglalása a 2015. szeptember 26-án életbelépő 813/2013/EU és 814/2013/EU Energiahatékonysági rendeletek témában.

Az EU rendeletek kapcsán a legfontosabb, hogy **a végrehajtási rendeletben Magyarországon belül egységes szabályok legyenek**, azaz a magyar gázpiac szereplőinek meg kell állapodniuk, hogy melyek legyenek ezek a szabályok. Nincs értelme az EU-s jogszabályok értelmezési vitáinak és nem szabad hátrányos helyzetet teremteni a végfelhasználóknál az előírásoknál szigorúbb követelmények felállításával!

(15) A környezettudatos tervezés követelményei a végfelhasználó szempontjából nem befolyásolhatják a helyiségfűtő berendezések vagy a kombinált fűtőberendezések működését vagy megfizethetőségét, és nem fejthetnek ki kedvezőtlen hatást az egészségre, a biztonságra vagy a környezetre.

Fontos kiemelni, hogy a Rendelet **a környezettudatos tervezés követelményeit** kívánja rögzíteni

a BIZOTTSÁG 813/2013/EU RENDELETE (2013. augusztus 2.) a 2009/125/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a helyiségfűtő berendezések és a kombinált fűtőberendezések környezettudatos tervezésére vonatkozó követelmények tekintetében történő végrehajtásáról.

Természetesen figyelembe kell venni a gáz-iparág gázfogyasztó készülékek (GET 3. § 37.) gyártóinak, az Európai Unió területén történő forgalomba hozatali tevékenységének változását, nem megelégedezve a Rendeletalkotó célkitűzéseiről.

(16) A környezettudatos tervezés követelményeit fokozatosan indokolt bevezetni, hogy a gyártóknak elegendő idejük legyen termékeik e rendelet követelményeihez való hozzáigazítására. Ezen idő megállapításakor indokolt tekintettel lenni a gyártóknál – különösen a kis- és középvállalkozásoknál – felmerülő költségekre, valamint arra a kívánságra, hogy e rendelet célkitűzései mielőbb teljesüljenek.

A piaci és az értékesítési lánc szereplőinek érdekvéonyesítésével párhuzamosan, a Rendelet eredeti célkitűzéseinek megfelelően, a hazai eljárásrendek hatályos állása, valamint a megküldött szakmai vélemények összegzését követően **az MGVE álláspontja és javaslata:**

1. Az EU rendeleteknek még nem megfelelő, de az előírt határidő előtt forgalomba hozott gázfogyasztó készülékeket, forgalomba hozott készülékeknek kell tekinteni.
2. A Nemzetgazdasági Minisztérium Ipari és Építésgazdasági Főosztálya átmeneti rendelkezésbe foglalással tegye lehetővé, hogy a nem megfelelő szezonális hatásfokértékkel rendelkező, de **a határnap előtt már forgalomba hozott gázfogyasztó készülékek 2015. szeptember 26-át követően** a Földgázelosztó által műszaki-biztonsági szempontok alapján felülvizsgált és kivitelezésre alkalmasnak minősített **Kiviteli terv 2 éves érvényességi idejével azonos időintervallumig, de legkésőbb 2017. szeptember 25. napjáig üzembe helyezhetők legyenek.**
3. Az átmeneti rendelkezés a javasolt 2 év türelmi idővel biztosítsa, hogy a környezettudatos tervezésre vonatkozó kritériumok ne sérüljenek, azaz a már forgalomba hozott gázfogyasztó készülékek a határnapot követően a türelmi idő kötelmével üzembe-helyezhetők legyenek.
4. Az illetékes Hatóságok, a magyarországi Gyártók és Forgalmazók, a Földgázelosztók és a Magyar Mérnöki Kamara a 2015. évben, de különösen a hatálybalépést megelőző 3 hónapban, az EU környezetvédelmi és energiahatékonysági elveknek megfelelően az értékesítési láncokban és oktatási, továbbképzési programjukban hívják fel az érintettek figyelmét a változásokra.

Fontos annak meghatározása, hogy mit értünk a **forgalomba hozatal időpontja alatt**. Sajnálatos, hogy az EU rendelet – mint fogalmat – nem definiálja, és nem egyértelmű, hogy a rendelet szempontjából mit kell érteni a forgalomba hozatal időpontján. A gázszakma valamennyi szereplőjének (gyártó, forgalmazó, hatóság, tervező, kivitelező) **közös érdeke, hogy a fogalmat megállapodás alapján, egységesen értelmezzük Magyarországon.**

Fontos, hogy a közölt határidő **a forgalomba hozatalra vonatkozik**, de jogbiztonságot jelentene, ha **egy méltányos időkereten belül biztosítva lenne** a vevőknek az a joga, hogy a hatánap előtt megvásárolt gázfogyasztói készülékeket üzembe helyeztethessék.

A Blue Guide 2014 szerint:

1. **„forgalmazás”**: a közösségi piacon valamely termék gazdasági tevékenység keretében történő rendelkezésre bocsátása értékesítés, fogyasztás vagy használat céljára, akár ingyenesen, akár ellenérték fejében;
2. **„forgalomba hozatal”**: a terméknek a közösségi piacon első alkalommal történő elérhetővé tétele;

Látható, hogy nincs hivatkozás üzembe helyezésre, csak ún. elérhetővé tételre.

Elfogadható és kijelenthető, hogy ezek a meghatározások tisztázzák az elérhetővé tétel/forgalomba hozatal jelentését és azon termékek körét, amelyeknek az új követelményekhez kell igazodniuk. Eszerint:

A termék akkor kerül a piacra, amikor első alkalommal elérhetővé válik az Európai Unió piacán. Ennek végrehajtását a gyártó vagy a forgalmazó végzi, azaz kizárólag a gyártó és a forgalmazó minősül olyan gazdasági szereplőnek, aki terméket vezet be a piacra.

Amikor a gyártó vagy a forgalmazó a kereskedőnek vagy a végfelhasználó számára szállít első alkalommal terméket, a tranzakciót jogilag mindig „forgalomba hozatalnak” kell tekinteni. Bármely további művelet, pl. forgalmazótól forgalmazónak, vagy forgalmazótól végfelhasználónak elérhetővé tételnek minősül.
(...)

Az elérhetővé tételt illetően megjegyzendő, hogy a forgalomba hozatal elgondolása valamennyi egyedi termékre vonatkozik, nem egy terméktípusra, függetlenül attól, hogy egyedi vagy sorozatgyártott a termék (**each individual product, not to a type of product**). Következésképpen függetlenül attól, hogy valamely termék, modell vagy típus már jelen volt az új uniós követelmények hatályba lépése előtt, ugyanazon modell vagy típus egyedi darabjainak az új szabályozás hatályba lépést követő forgalomba hozatalakor meg kell felelniük ezen új követelményeknek.

A fogalmak értelmezésénél meg kell említeni az import készülékek fogalmát is. Jogértelmezésben az import készülékek a harmadik országból (nem EU területről) érkező, importált készülékeket jelentik. Ezeket a készülékeket 2015. szeptember 26-a után az importőr nem adhatja el, mert a forgalomba hozatal az importálás, raktárra történő vétel tényével még nem történt meg. Magyarul, az EU-n kívülről származó készülékeket az importőr raktárából csak a hatánapot megelőzően lehet eladni.

Az „üzembe-helyezés” fogalma

A Blue Guide 2.5 pontja szerint:

3. **„üzembe-helyezés”**: a termék első alkalommal történő rendeltetésszerű használata a végfelhasználó által.

A forgalomba hozatal feltételeként a 22/1998. (IV. 17.) IKIM (GAD bevezető jogszabály) rendelet előírja, hogy részegységek esetén a gyártónak meg kell adnia az **összeépítés** azon feltételeit, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a gázfogyasztói készülékek használata során az előírt követelmények teljesüljenek.

(...) *Úgy kell érteni az elgondolást, hogy a „forgalomba hozatal” (első alkalommal elérhetővé tenni az EU piacán) és az „üzembe-helyezés” (a termék első alkalommal történő rendeltetésszerű használata végfelhasználó által az EU-ban) a piacra történő bevezetés két különböző időpontját takarja; a „piacra lépés” feltételének megfelelni egyszer kell vagy a termék piacra történő bevezetése [forgalomba-hozatala] vagy üzembe-helyezése időpontjában (...)*

Egyértelmű, hogy az “üzembe-helyezés” fogalmát csak EC jóváhagyott kazánok, esetére kell alkalmazni, amelyek alkatrészeit külön értékesítik, és amelyeket a helyszínen szerelnek össze. A gázfogyasztó készülékek esetében **a forgalomba hozatal az irányadó.**

Miért fontos mégis az üzembe-helyezés a gázfogyasztó készülékek esetében?

Véleményünk szerint döntő fontosságú, hogy a gyártó mikor veszi el a termék feletti kontrollt. Másik fontos szempont, hogy a forgalomba hozatal időpontjának egy olyan aktushoz kell kapcsolódnia, amely egy későbbi jogi eljárás során is minden kétséget kizáróan megállapítható, ellenőrizhető és nem kijátszható.

Ezt erősíti, hogy a jogszabályok az üzembe-helyezésre kötelezett gázfogyasztó készülék esetében a garancia és a szavatosság kezdő időpontját egyértelműen az üzembe-helyezéssel, vagyis a gázfogyasztó készülék szakszerviz által történő üzembe helyezésével, beszállításával azonosítják.

Az iparággal közös megítélésünk szerint fontos, hogy továbbra is az üzembe-helyezést, azaz a termék szakszerviz, vagy általa feljogosított szakember által történt üzembe helyezését tekintsük a forgalomba hozatali eljárás befejező aktusának. Fontos ugyanis, hogy egészen az üzembe helyezésig fennmaradjon a forgalomba hozatali szabályozás hatálya. Ez a gyártó teljes kontrollját biztosítja a termék felett, egészen addig, amíg a terméket teljesen össze nem szerelik. Ellenkező esetben megnyílna annak lehetősége, hogy nemzeti szintű (telepítési) előírások követelményeket támasszanak a CE tanúsított termékekkel szemben.

Az érvényes magyar jogszabályok (Piacfelügyelet, Műszaki Biztonsági előírások, Forgalomba hozatali követelmények, Fogyasztóvédelmi törvény) alapján nem állapítható meg kötelező üzembe-helyezési határidő.

A 2012. évi LXXXVIII. törvény a termékek piacfelügyeletéről 1. § (1) E törvényt a Magyarországon gyártott vagy forgalomba hozott, valamint forgalmazott termékek magyarországi székhelyű gyártójára, importőrére, forgalmazójára, valamint a gyártó magyarországi székhelyű meghatalmazott képviselőjére kell alkalmazni.

Üzembe-helyezésről, üzembe-helyezőről, felhasználási helyről (GET 3. § 16.), felhasználóról (GET 3. § 17.) e törvény **közvetlenül nem rendelkezik,** de az egyéb jogszabályokban megfogalmazott forgalmazási követelmények tekintetében **a gyártónak meg kell felelnie az összeépítéssel, üzembe-helyezéssel kapcsolatos követelményeknek is.**

Ha nem teszünk javaslatot, a szezonális hatásfokot nem teljesítő gázfogyasztó készülékeknek a hatálybalépést követő időszakban történő üzembe helyezési idő-kötelmére, akkor a már – igaz szabályosan – forgalomba helyezett gázfogyasztó készülékek akár 5-10 éves távlatban is részét fogják képezni a magyar piacnak, csökkentve ezzel az energiahatékonysági törekvésekben vállalt hazai elkötelezettséget.

Ennek hatása ma még nem határozható meg kellő pontossággal, de az teljes bizonyossággal kijelenthető, hogy a szakma résztvevőinek nem célja sem a jelenlegi, zömében korszerűtlen gázfogyasztó készülék-állomány ily módon történő továbbéltetése, sem a gázkészülék állományon belül a korszerűtlen készülékek számának növelése.

Emellett egy másik fontos dolgot sem szabad figyelmen kívül hagyni!

A Rendeletet a jogalkotó a fokozatosság elve alapján kívánta – a Tagállamok lokális eljárásrendjeihez és piaci gázfogyasztó készülék összetételéhez igazítva – bevezetni. **Ennek elve köszönhet vissza a Kiviteli terv 2 éves érvényességi idejének átvételével az átmeneti szabályozásban!** Ennek a lépésnek a kihagyása azt az eljárásrendet vonná maga után, hogy a Földgázelosztónak – **a tervezésre vonatkozó kritérium alapján** – nem állna módjában a határnapot, azaz 2015. szeptember 26-át követően a rendeletnek nem megfelelő készüléket engedélyezni. Ebben az esetben a már forgalomban lévő gázfogyasztó készülékek – melyeket elvben korlátozás nélkül fel kellene tudnunk használni – ellehetetlenülnek.

A Földgázelosztó Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal által jóváhagyott ügyintézési határidejét figyelembe véve, 2015. augusztus 31-ig tudna ilyen gázfogyasztó készülékeket tartalmazó gáztervet engedélyezni, mert azoknak a gázfogyasztó készülékeknek, a fenti határnapig megvalósult műszaki-biztonsági ellenőrzéssel átvett kivitelezést követő üzembe-helyezésének meg kellene történnie.

ÖSSZEFOGLALÁS

Minden összefogás, minden javaslat, minden közös álláspont annyit ér, amennyit a résztvevők be is tartanak belőle!

A cél az, hogy a Magyar Gázipari Vállalkozók Egyesülete a jogkövető magatartást, a szakmaiságot és a szakmaerkölcsöt magasan szem előtt tartva, a Szakmai Nemzeti Fórum, ezáltal az iparág minden résztvevőjével **közös és elfogadott álláspontot alakítson ki és képviseljen**, amivel a ránk nézve kötelező EU-s rendeletek hazai – az átmeneti rendelkezéseket is tartalmazó – végrehajtási rendelete, a magyarországi sajátosságokat figyelembe véve **használható, betartható és elfogadható lehessen.**

A készletek eladhatósága, a tervezés kritériumának betarthatósága, a kialakult létesítési eljárásrendek határidős továbbvitele mind azt sugallja, hogy a zökkenőmentes átmenet feltétele az **átmeneti rendelkezés un. türelmi ideje.** Ez megteremti a feltételrendszerét és hivatkozási alapját a már forgalomban lévő illetve a határnapig forgalomba hozott, szezonális hatásfokértéket még nem teljesítő gázfogyasztó készülékek tervezésének, létesítésének és üzembe-helyezésének. **Mindezek sikeres megvalósításához, gyakorlati implementációjához szükséges időintervallum biztosítottága érdekében az átmeneti rendelkezéseknek 2015. július első napjaiban hivatalosan is meg kellene jelenniük.**

Budapest, 2015. május 26.

Szakmabaráti tisztelettel és üdvözléssel,

Versits Tamás s.k.
Elnök
MGVE

